

Предложено как стратегическое направление в условиях трансформации аграрного сектора развитие сельскохозяйственной кооперации, усиление интеграции и специализации производства.

Ключевые слова: аграрный сектор, сельскохозяйственные предприятия, фермерские хозяйства, личные крестьянские хозяйства, кооперирование.

Shulga O. A. The efficiency of economic organization in agrarian sector of Ukraine on the circumstances of its market transformation

In this article we investigated the foundation and peculiarities of different economic organisation functioning in agrarian sector of Ukraine, analysed the efficiency of its activity. We offered on the circumstances of market transformation the agrarian sector the development of agricultural cooperation, integration intensification and production specialization.

Key words: agrarian sector, agricultural plants, agricultural managing, cooperation.

МІКРОЕКОНОМІКА

Кузьомко В. М.

**ДВНЗ “Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана”**

ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

В статті аналізуються основні проблеми розвитку промислового комплексу Київської області. На основі проведеного аналізу обґрунтовуються певні напрями підвищення ефективності діяльності підприємств регіону в сфері інституційних перетворень, інноваційної та зовнішньоекономічної діяльності, зниження збитковості підприємств.

Ключові слова: інституційні перетворення, збитковість підприємств, зовнішньоекономічна діяльність, інноваційна активність підприємств.

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток регіону безпосередньо залежить від ефективності діяльності окремих господарюючих суб'єктів. При цьому основним фактором стабільного економічного розвитку будь-якого регіону в сучасних умовах стає рівень результативності діяльності його промислового комплексу.

Діяльність сучасних промислових підприємств має економічно та організаційно самостійний характер: кожне підприємство самостійно, на власний ризик, на умовах комерційного розрахунку планує свою діяльність, формує матеріально-фінансову базу, залучає необхідний персонал, виготовляє і реалізовує продукцію, повністю розпоряджається отриманим прибутком, який залишається після відшкодування передбачених законодавством податків і зборів тощо.

Разом з тим, функціонування підприємств регіону опосередковується регіональними і загальнодержавними механізмами регулювання, які покликані стимулювати підприємницьку діяльність, проводити структурну і інноваційну трансформацію промислового комплексу регіону, спрямовувати його діяльність на реалізацію загальнодержавних і місцевих завдань.

Основу таких механізмів на регіональному рівні складають регіональні стратегії та програми соціально-економічного і культурного розвитку регіонів, в яких закладаються

пріоритетні напрями розвитку економіки і передбачається перелік основних заходів і інструментів щодо їх реалізації.

Пріоритетність окремих напрямів впливає, з одного боку, з наявних проблем та протиріч в поточному розвитку економіки регіону, а з іншого, - з суб'єктивного сприйняття її бажаного майбутнього стану. Відповідно, найбільш реальною для реалізації (за інших рівних умов) стає та стратегія, яка найкращим чином ув'язує між собою ці два компоненти. При чому, на наш погляд, перша складова, тобто найповніше врахування реального стану (рівня розвитку) соціально-економічного потенціалу промисловості конкретного регіону та його характерних особливостей, є головною.

Мета дослідження. Метою статті є обґрунтування окремих напрямів удосконалення стратегії розвитку промислового сектору регіону (Київської області), виходячи з аналізу поточних його проблем та протиріч.

Виклад основного матеріалу. Київська область є потужним промисловим регіоном України. За результатами комплексної оцінки соціально-економічного розвитку регіонів України у 2007 році, яку проведено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 року №833, область займає лідируючі позиції серед інших регіонів України і демонструє стабільний прогресивний розвиток: по 36 показникам із 58, за якими здійснюється моніторинг, вона суттєво покращила свої позиції за звітний рік [1].

У 2008 р. промисловими підприємствами області реалізовано продукції на 22465,4 млн. грн., що на 27,6 % більше, ніж у 2007 р. і на 65,1 % більше, ніж у 2006 р. За темпами приросту промислового виробництва у 2008 р. область зайняла 6 місце серед регіонів України (4,5 %, за середнього показника в країні (- 3,1 %)). Обсяг реалізованої сировинної продукції склав 9939,0 млн. грн. (56,0%), товарів широкого використання, або продукції майже всіх видів харчової та легкої промисловості, видавничої діяльності, виробництва фармацевтичних препаратів і матеріалів, парфумерних, косметичних та миючих засобів – 5519,3 млн. грн. (31,1%), інвестиційної продукції, або продукції машинобудування та металургійної промисловості – 1653,5 млн. грн. (9,3%), товарів тривалого використання – 644,8 млн. грн. (3,6%) [2].

Однак, як свідчать результати комплексної оцінки, не дивлячись на загальну позитивну тенденцію розвитку, в області залишаються невирішеними численні проблеми, які значно гальмують подальше нарощування її промислового потенціалу та знижують реальний рівень життя населення. До таких слід віднести, перш за все: низький рівень інституційних перетворень, слабкий розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств, значна збитковість підприємств, недостатня інноваційна спрямованість розвитку підприємств та інші, що свідчить про низьку результативність управління відповідними процесами.

Так, усього з початку ринкових перетворень в області змінили форму власності 3089 об'єктів (12 місце серед регіонів України), з них державну – 1071 (11 місце), комунальну – 2018 (16 місце). В 2008 р. кількість об'єктів, які змінили форму власності в регіоні становила 35, у тому числі державну – 8, комунальну – 27 [3].

Функції по реформуванню відносин власності в регіоні покладено на Головне управління економіки Київської обласної державної адміністрації (КОДА), яке забезпечує виконання завдань з приватизації державного та комунального майна в області. Перелік і обсяг таких завдань формується на основі завдання з надходження коштів від приватизації об'єктів державної власності, яке щорічно доводиться Фондом державного майна України, а також рішень обласної ради стосовно приватизації

об'єктів комунальної власності і закладається у вигляді планових показників в Програму економічного і соціального розвитку Київської області на наступний рік.

Аналіз напрямів інституційних перетворень в регіоні засвідчує нераціональність обраної стратегії приватизації підприємств. На наш погляд, інституціональні перетворення в області в основному підпорядковуються збільшенню надходжень коштів до бюджету, ніж створенню ефективного конкурентного середовища в економіці.

Оцінка ефективності функціонування державного і комунального секторів економіки області засвідчує, що пріоритетним напрямом інституційних перетворень в області повинен бути комунальний сектор. Це впливає, зокрема, з порівняння витрат на виробництво продукції в комунальному і державному секторах.

Так, на час розробки стратегії розвитку Київської області за рівнем операційних витрат на одиницю реалізованої продукції підприємства комунальної та комунальної корпоративної власності були збитковими (середній показник становить 134,0 коп./грн.), в той час, як підприємства державної та державної корпоративної форми власності працювали не набагато менш ефективно ніж приватні (93,6 і 90,6 коп./грн., відповідно) (табл. 1) [4, с. 187].

Таблиця 1

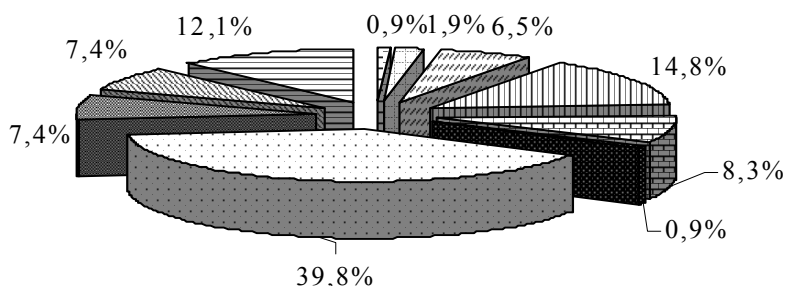
Структура операційних витрат за формами власності, 2005 р.

	Відсотків до загальних витрат						Операційні витрати на одиницю реалізованої продукції, коп./грн.
	Матеріальні витрати	Вартість товарів та послуг, придбаних для перепродажу та реалізованих без до обробки	Амортизація	Витрати на оплату праці	Відрахування на соціальні заходи	Інші операційні витрати	
Всього	29,8	49,8	2,9	6,3	1,9	9,3	91,3
За формами власності:							
приватна	30,1	51,3	2,1	5,5	1,6	9,4	90,6
державна та державна корпоративна	23,1	37,8	9,3	15,7	5,1	9,0	93,6
комунальна та комунальна корпоративна	32,4	7,8	23,3	22,3	7,7	6,5	134,0

Низький рівень ефективності комунальних підприємств області притаманний усім (за винятком оптової та роздрібною торгівлі; торгівлі транспортними засобами) видам економічної діяльності. Величина збитків від звичайної діяльності комунальних підприємств до оподаткування за 2005 р. склала 27938,6 тис. грн., з них у промисловості - 22831,3 тис. грн., в сфері операцій з нерухомістю, здавання під найм та надання послуг юридичним особам – 2945,2 тис. грн., в будівництві – 725,3 тис. грн., в галузі надання колективних, громадських та особистих послуг - 1183,0 тис. грн.

У той же час, основними пріоритетами при проведенні приватизації в області в тому ж році була приватизація об'єктів сфери операцій з нерухомістю, здавання під найм і надання послуг юридичним особам, оптової та роздрібною торгівлі; торгівлі

транспортними засобами; послуг з ремонту; об'єктів незавершеного будівництва тощо, а частка приватизованих промислових підприємств склала в 2005 р. лише 6,5 % (рис. 1).

- ☐ Сільське господарство, мисливство та лісове господарство
- ▤ Рибне господарство
- ▨ Промисловість
- ▩ Оптова та роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами; послуги з ремонт
- ▧ Готелі та ресторани
- ▣ Транспорт і зв'язок
- ▥ Операції з нерухомістю, здавання під найм і послуги юридичним особам
- ▦ Колективні, громадські та особисті послуги
- ▧ Окремі об'єкти незавершеного будівництва
- ☐ Інші види економічної діяльності

Рис. 1. Частка об'єктів, які змінили форму власності у 2005 р.
(за видами економічної діяльності)

Подібна ситуація спостерігається і в даний час. Відповідно, для підвищення результативності управління реформуванням відносин власності в області, на нашу думку необхідною є реалізація наступних заходів:

а) зміна акцентів у приватизації підприємств та організацій у напрямку реформування комунальної власності регіону;

б) підвищення рівня обґрунтованості рішень стосовно приватизації об'єктів державної й комунальної власності регіону;

в) покладення на Головне управління економіки КОДА додаткових завдань по прогнозуванню ефективності економіки внаслідок реалізації заходів по приватизації об'єктів державної й комунальної власності в області;

г) активізація процесу продажу великих підприємств стратегічним інвесторам на основі конкурсу під конкретні зобов'язання тощо.

Недостатньо ефективними є заходи щодо вирішення проблем зі збитковістю підприємств регіону. Так, майже кожне третє підприємство області (33,9 %) є збитковим. При цьому найбільша частка збиткових підприємств у 2008 р. була в сфері охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – 57,1 %, найменша – в сільському та лісовому господарствах, мисливстві – 12,5 % (табл. 2) [5].

Таблиця 2

**Фінансові результати діяльності підприємств за січень-листопад 2008 року
(тис. грн.)**

	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Всього	150900	33,9	2602022
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	18806,3	12,5	1974,8
Промисловість	16990,9	40	1412691
Будівництво	19350,8	32,7	163252
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	50564	26,6	638671
Торгівля автомобілями та мотоциклами, їх технічне обслуговування та ремонт	-10059,1	22,8	43057,1
Оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі	-23323,8	27,8	564931
Роздрібна торгівля; ремонт побутових виробів та предметів особистого вжитку	83946,9	21,3	30683,4
Діяльність готелів та ресторанів	13609,5	42,1	2295,4
Діяльність транспорту та зв'язку	82011,3	33,6	202993
Фінансова діяльність	34451,1	14,3	2430,1
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	-81687,3	42,5	165632
Освіта	897,8	50	715
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-5680,7	57,1	6061,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	2191	34,8	4616,6

В промисловості 4 з 10 підприємств спрацювали зі збитком. При цьому найбільші збитки були отримані у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (474,9 млн. грн.), хімічній та нафтохімічній промисловості (381,8 млн. грн.), виробництві гумових та пластмасових виробів (360,7 млн. грн.), виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (306,9 млн. грн.) [2].

Такі фінансові результати функціонування економіки регіону вказують на існування достатньо серйозних проблем із її ефективністю і вимагають посилення регулюючого впливу органів регіонального управління. Основними напрямками зниження збитковості економіки регіону, на нашу думку, повинні стати:

- а) розробка і реалізація комплексної програми реструктуризації та технічної перебудови підприємств області;
- б) надання підтримки суб'єктам господарювання в реалізації інвестиційних

проектів, одержанні замовлень на виготовлення продукції, а також у розширенні ринків збуту;

в) формування в регіоні сприятливого інвестиційного клімату для залучення в економіку прямих іноземних інвестицій, спрямованих на модернізацію й технічне оновлення виробництв.

У сфері зовнішньоекономічної діяльності регіону спостерігається подальше зростання імпортозалежності економіки області внаслідок низької конкурентоспроможності продукції підприємств, а також недостатньо раціональної зовнішньоекономічної політики.

Так, за 11 місяців 2008 р. обсяги зовнішньоторговельних операцій області склали 4211,4 млн. дол. США, що становить лише 2,9 % від загального зовнішньоторговельного обороту країни. За обсягами експорту область займає 12 місце в Україні (1,4 % загального експорту товарів країни), у той час як за обсягами імпорту – 6 місце (4,1 %, відповідно) [6].

У загальному обсязі зовнішньоторговельних операцій області питома вага експортних поставок до країн СНД склала 58 %, Європи – 25,1 %, Азії – 6,7 %, Америки – 3,3 %, Африки – 3,8 %; імпортних надходжень із країн Європи – 60,1 %, СНД – 20,5 %, Азії – 12,9 %, Америки – 6,2 %, Африки – 0,3 % Австралії і Океанії – 0,04 % [2].

Найбільші експортні поставки здійснювалися в Російську Федерацію – 30,9 % загального обсягу експорту області, Німеччину – 7,5 %, Білорусь – 5,9 %, Казахстан – 5,5 %, Молдову – 5,2 %.

У товарній структурі експорту області найбільшу за обсягом групу становили: маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 21,4 %, полімерні матеріали, пластмаси та каучук – 15,8 %, жири та олії тваринного або рослинного походження – 12,0 %, готові харчові продукти – 9,1 %, механічне обладнання, машини та механізми, електрообладнання та їх частини, пристрої для записування або відтворення зображення і звуку – 8,6 %, недорогочінні метали та вироби з них – 5,1 %, продукти рослинного походження – 4,6 %.

Найбільші імпортні надходження здійснювалися з Російської Федерації – 16,6 % загального імпорту області, Німеччини – 14,9 %, Польщі – 6,3 %, Франції – 6,2 %, Китаю – 5,5 %.

У товарній структурі імпорту найбільшу питому вагу займали: продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 23,1 %, механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку – 22,2 %, полімерні матеріали, пластмаси та каучук – 9,4 %, готові харчові продукти – 7,8 %, мінеральні продукти – 6,6 %, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 6,2 % [5].

Обсяги зовнішньоекономічної діяльності з надання послуг за 9 місяців 2008 р. становили 208,5 млн. дол. США. Питома вага Київської області в загальних обсягах експорту послуг країни складає 1,3 % (9 місце серед регіонів України), імпорту – 2 % (8 місце) [7].

У структурі експорту послуг переважають: послуги транспорту та зв'язку – 82,5 %; послуги в операціях з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам – 8,9 %, послуги в обробній промисловості – 3,8 %; в структурі імпорту: послуги транспорту та зв'язку – 52,9 %, послуги в операціях з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам – 20,5 %, послуги, пов'язані з державним управлінням – 10,5 %, послуги в обробній промисловості – 9,4 % [2].

Підсумовуючи аналіз стану зовнішньоекономічної діяльності Київської області, можна зробити наступні висновки. Рівень включення області в зовнішньоторговельні відносини є низьким. У структурі експорту товарів переважають сировинні та нетрудомісткі товари, у той час, як продукція рослинництва і тваринництва, яка складає міжрегіональну спеціалізацію області, займає невелику питому вагу. Географічна спрямованість експорту і імпорту товарів є вузькою, з переважною орієнтацією на Російську Федерацію та Німеччину. В структурі експорту послуг відсутні послуги, пов'язані з охороною здоров'я та соціальною допомогою, екстериторіальною діяльністю, сільським господарством, мисливством та лісовим господарством, рибним господарством, послуги у добувній промисловості, виробництві електроенергії, газу та води, що свідчить про значну звуженість зовнішньоекономічної діяльності в цих сферах.

Поряд із розробкою заходів, спрямованих на підвищення конкурентоздатності певних груп товарів і послуг підприємств області, необхідним для стимулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств регіону, на нашу думку, є:

а) удосконалення процесу сертифікації продукції при зовнішньоекономічних операціях;

б) розширення міжнародних контактів з регіонами країн як далекого, так і близького зарубіжжя шляхом пошуку нових партнерів;

в) підготовка проектів міжрегіональних угод, договорів, протоколів, їх підписання та реалізація;

г) поглиблення застосування тарифних методів регулювання, пільгового оподаткування, кредитування, страхування зовнішньоекономічних операцій;

д) розширення консультативних і інформаційних функцій у структурі Головного управління економіки КОДА з метою надання допомоги та інформування суб'єктів господарювання щодо стану, пріоритетних напрямів та перспектив у зовнішньоекономічній діяльності тощо.

Одним із факторів підвищення конкурентоздатності підприємств регіону є посилення інноваційної спрямованості їх діяльності. Разом з тим, як засвідчив аналіз, рівень розвитку інноваційних процесів на підприємствах області є низьким.

Відсутність єдиної, комплексної стратегії інноваційного розвитку регіону, відповідної цільової програми та недостатньо повне використання ринкових важелів стимулювання інноваційної активності підприємств не дозволяють забезпечити досягнення відчутних позитивних зрушень у переведенні економіки на інноваційні засади розвитку.

Характерними тенденціями інноваційного розвитку промисловості області є: зменшення кількості підприємств, що впроваджують інновації, суттєве скорочення обсягів інноваційних витрат, зменшення питомої ваги витрат на придбання нових технологій, машин, обладнання, установок, інших основних засобів та капітальних витрат, пов'язаних з впровадженням інновацій.

Так, із загальної кількості промислових підприємств регіону в 2008 р. впроваджували інновації лише 10,0 % (у 2000 р. – 21,4 %). Ними освоєно 122 найменування інноваційних видів продукції (проти 627 у 2000 р.), в тому числі 3 види нової техніки, питома вага інноваційної продукції в загальному обсязі промислового виробництва склала 2,8 % (табл. 3) [9].

Звідси можна зробити висновок про низький рівень включення науки в практику господарювання суб'єктів економіки й визначити наступні стратегічні напрями підвищення рівня інноваційного розвитку регіону:

- а) розробка комплексної стратегії та цільових програм інноваційного розвитку Київської області на довгострокову перспективу;
- б) поєднання адміністративних і ринкових методів стимулювання інноваційної діяльності підприємств при переважанні останніх;
- в) пришвидшення процесу створення в області центру інноваційного розвитку регіону;

Таблиця 3

Впровадження інновацій на промислових підприємствах у 2008 р.

	<i>Питома вага підприємств, що впроваджували інновації. %</i>	<i>Впроваджено нових технологічних процесів, од</i>	<i>у т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі</i>	<i>Освоєно інноваційні види продукції, найменувань</i>	<i>з них нові види техніки</i>	<i>Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %</i>
2000	21,4	30	11	627	22	5,2
2001	17,4	22	10	609	11	4,3
2002	15,9	22	9	811	8	4,8
2003	8,1	21	9	147	8	4,2
2004	11	45	13	117	11	3,5
2005	7,7	41	14	90	–	3
2006	8,8	23	12	73	–	3
2007	11,9	52	31	85	25	2,9
2008	10,0	34	21	122	3	2,8

г) збільшення рівня фінансування наукової та науково-технічної діяльності в регіоні з обласного бюджету;

д) удосконалення механізмів комерціалізації наукових розробок та створення системи пільг для підприємств, які впроваджують інновації тощо.

Використані джерела:

1. Доповідь голови Київської обласної державної адміністрації на засіданні Київської обласної ради 16.04.2008р. – Режим доступу: http://www.kyivobl.gov.ua/Docs/Dop_Ulyanchenko_16_04_2008.doc.
2. Статистична інформація про соціально-економічний розвиток Київської області. – Режим доступу: <http://www.oblstat.kiev.ua>.
3. Інформація щодо реформування відносин власності в Україні за 2008 рік. – Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ukr/reports/spfu/200812.pdf>.
4. Статистичний щорічник Київської області за 2005 р. / Головне управління статистики в Київській області. – К, 2006. – 386 с.
5. Соціально-економічне становище Київської області за січень-грудень 2008р.: Повідомлення Головного управління статистики у Київській області. – Режим доступу: http://www.oblstat.kiev.ua/content/Docs/2povid_12_08.rar.
6. Обсяги експорту-імпорту товарів за регіонами України за січень-листопад 2008 р. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/zd/oet/oet_u/oet1108_u.htm
7. Обсяги експорту-імпорту послуг за регіонами України за 9 місяців 2008 року. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/zd/oep/oep_u/oep09_08.html.
8. Природний рух населення у січні-листопаді 2008 року. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2008/ds/pp/pp_u/pp1108u.html.

9. Впровадження інновацій на промислових підприємствах Київської області (2000-2008pp.) – Режим доступу: <http://www.oblstat.kiev.ua/content/p.php3?c=654&lang=1>

Кузёмко В. М. Обоснование направлений повышения эффективности деятельности предприятий региона (на примере Киевской области)

В статье анализируются основные проблемы развития промышленного комплекса Киевской области. На основе проведенного анализа обосновываются определенные направления повышения эффективности деятельности предприятий региона в сфере институциональных преобразований, инновационной и внешнеэкономической деятельности, снижение убыточности предприятий.

Ключевые слова: институциональные преобразования, убыточность предприятий, внешнеэкономическая деятельность, инновационная активность предприятий.

Kuzyomko V. M. The foundations of the directions in the efficiency growth of the region's enterprises activity (on example of Kyiv region)

The basic problems of a Kiev region's industrial complex development are analyzed in the article. Certain directions in efficiency growth of region enterprises' activity in spheres of institutional transformations, innovations and foreign-economic activity, decrease in enterprises' unprofitableness are proved on the ground of the research that was carried on.

Key words: institutional transformations, enterprises unprofitableness, foreign-economic activity, innovations.

Маньгора О. В.
Національний університет
харчових технологій

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА УМОВ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В СОТ

Дана оцінка сучасному стану та визначено стратегічні напрямки розвитку харчової промисловості Вінницької області при участі в Світовій організації торгівлі (СОТ). Проаналізовано основні проблеми розвитку галузі. Визначено, що розробка стратегії розвитку харчової промисловості регіону являється необхідною передумовою її успішної діяльності в даній міжнародній організації.

Ключові слова: Світова організація торгівлі, харчова промисловість, стратегія, конкурентоспроможність, стратегія розвитку, експорт, імпорт.

Актуальність проблеми. В травні 2009 року минув рік з моменту, як Україна стала повноправним членом СОТ. Україна отримала членство в СОТ, реалізуючи прагнення створити економіку, яка завдяки використанню експортного потенціалу могла б вдало інтегруватися в європейські та світові економічні відносини.

Прогнозований і прозорий доступ до ринку товарів і послуг і режим, сприятливий для прямих іноземних інвестицій, являються одними з основних принципів системи економічних відносин всіх розвинутих країн. З цієї точки зору зі вступом в СОТ Україна отримала всі необхідні передумови, які складають стратегію інтенсивного економічного росту.

Ключовим питанням в умовах членства України в СОТ залишається необхідність розроблення стратегії розвитку вітчизняної економіки в такий засіб, яка б гарантувала покращення ефективності господарювання. В розрізі регіональної політики стратегічне мислення має бути втілено в програму дій, яка уточнює стратегічні цілі і визначає засоби, що забезпечують реалізацію визначеної стратегії.